

Zygmunt Perz

"Konfliktfeld Autorität : zur Ethik eines dialogischen Gehorsams", Ambrosius Karl Ruf, München 1974 : [recenzja]

Collectanea Theologica 45/1, 193

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ambrosius Karl RUF, *Konfliktfeld Autorität. Zur Ethik eines dialogischen Gehorsams*, München 1974, Kösel-Verlag, s. 152.

Jednym ze znamion naszych czasów jest kryzys autorytetów. Człowiek współczesny widzi w autorytecie zagrożenie wolności. Kwestionowanie autorytetu nie płynie jedynie z niechęci do subordynacji lub ze złej woli, jest po prostu wynikiem charakterystycznej sytuacji życiowej dzisiejszego człowieka, uwarunkowanej na nieskrępowany rozwój swojej osobowości oraz równość wszystkich ludzi. Zarazem zaś świadomego znaczenia swoich własnych decyzji, które musi podejmować w poczucia odpowiedzialności nie tylko za siebie, lecz także za innych. Zakres tej brzemiennej w skutki odpowiedzialności zwiększył się nieporównanie z niedaleką jeszcze przeszłością, np. w związku z postępowaniem technicznym, czego szczególnym przejawem jest rozwój automobilizmu. Równocześnie w życiu społecznym do roli autorytetów społecznych urastają nie tylko eksperci, lecz także między innymi ludzie interesu i sportowcy. Ci więcej, pojawiają się tzw. „anonimowe autorytety” jak: wiara w naukę i postęp, środki masowego przekazu, moda itp. Zda się to wskazywać, że współczesny kryzys autorytetu nie jest kwestionowaniem autorytetu w ogóle, a jedynie w jego dotychczasowym pojmowaniu.

Aktualna sytuacja w tym zakresie stanowi dla autora punkt wyjścia do wywodów zmierzających do odnowionego pojęcia autorytetu jako podstawy dla etyki dojrzałego posłuszeństwa. Jego zdaniem współczesny kryzys został spowodowany między innymi zaniedbaniem refleksji nad istotą autorytetu, który traktowano jako sprawę dla wszystkich oczywistą i nie wymagającą pogłębionego uzasadnienia. Dlatego też podejmuje on ten temat i po naszkicowaniu postawy współczesnego człowieka wobec autorytetów, zajmuje się najpierw analizą pojęcia autorytetu w oparciu o dane tak rozumowe jak i Objawienia, a następnie znaczeniem, zadaniem i rodzajami autorytetu. Korelatem autorytetu jest posłuszeństwo, dlatego też autor przechodzi z kolei do przedstawienia uwag na ten temat.

W ujęciu autora potrzeba autorytetu w życiu człowieka wynika po prostu z jego natury społecznej, nie zdeterminowanej przez instynkt jak u zwierząt i dlatego rozwój człowieka jest zagadnieniem moralnym, o wymiarze społecznym z uwagi na uzależnienie tego rozwoju od współdziałania innych ludzi. Ponieważ jednak wszyscy ludzie z natury są sobie równi, dlatego też żaden człowiek nie posiada autorytetu z natury, a jedynie z dodatkowej racji społecznej. Taką racją w świetle danych biblijnych jest służba względem drugiego człowieka. Według autora zarówno autorytet jak i posłuszeństwo spełniają funkcję służebną w stosunku do rozwoju człowieka odpowiadającego jego godności, a więc w stosunku do wolności człowieka.

Omawiana publikacja jest opracowaniem popularnonaukowym. Odznacza się wnikliwością analiz i przejrzystością wywodów. Sposób argumentacji autora oddziałuje przekonująco na rzecz znaczenia kompetentnych autorytetów oraz dojrzałego posłuszeństwa w życiu moralnym człowieka dzisiaj.

ks. Zygmunt Perz SJ, Warszawa